

BLOG BROJ: 61

**AKTUELNA VANJSKA POLITIKA
III GODINA IZDANJA**

**OSVRT NA PREDSTAVLJENI NACRT
REZOLUCIJE O IZVJEŠTAJU KOMISIJE
ZA 2022 GOD. ZA BIH
- PROBLEMI ILI IZAZOVI?**

**AUTORICA: HATA KUJRAKOVIĆ
APRIL 2023.**

Program: Aktuelna vanjska politika

Aktuelna vanjska politika je platforma namijenjena mladim aktivistima/kinjama za izradu i objavu kratkih online članaka u različitim formatima (analiza, blog, policy brief i sl.) o aktuelnim temama iz sfere vanjske politike usmjerene ka ili vođene od strane BiH. Platforma je prostor gdje mladi mogu da kreiraju sopstveni sadržaj, razvijaju svoju ekspertizu i dobiju prostor u javnosti.

Više informacija na: www.fes.ba i www.vpi.ba

Impressum

Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) | ured u BiH Kupreška
20, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Odgovorni: Dr. Peter Hurrelbrink

Tel.: +387 33 722 010

Fax: +387 33 613 505

e-mail: fes@fes.ba

www.fes.ba

DTP: Dino Dizdarević

Naslovnica: Dino Dizdarević

Publikaciju možete naručiti na e-mail: fes@fes.ba. Stavovi, mišljenja i zaključci u ovoj publikaciji ne moraju nužno odražavati stavove Friedrich-EbertStiftung. Friedrich-Ebert-Stiftung ne garantuje za tačnost podataka koji su izneseni u publikaciji. Sva prava zadržana od Friedrich-EbertStiftung.

U partnerstvu sa: Vanjskopolitička inicijativa BH

KUJRAKOVIĆ HATA

Aktuelna vanjska politika: Osvrt na predstavljene nacrt rezolucije o izvještaju Komisije za 2022 god. za BiH- problemi ili izazovi? " / Hata Kurjaković - Sarajevo : Friedrich-Ebert-Stiftung, 2023. - 4 str. A4 format

Osvrt na predstavljeni nacrt rezolucije o izvještaju Komisije za 2022 god. za BiH-problemi ili izazovi?

Autorica: Kujraković Hata

Dan nakon što se Odboru za vanjske poslove (AFET) Evropskog parlamenta (EP) obratila predsjedavajuća Vijeća ministara BiH Borjana Krišto, istom je predstavljen [nacrt Rezolucije](#) o izvještaju Evropske komisije za BiH za 2022. godinu. I dok je predsjedavajuća Krišto optimističnim tonom [ukazala](#) na poslijeizborna dešavanja poput brze uspostave vlasti na državnom nivou i deklarativni fokus na ispunjenje 14 prioriteta iz [mišljenja](#) Evropske komisije, izvjestilac Evropskog parlamenta za Bosnu i Hercegovinu [Paulo Rangel](#) je u pomenutom nacrtu Rezolucije ukazao na goruće probleme u državi i pozvao na hitno adresiranje istih. U sljedećem tekstu će se obraditi svrha rezolucija koje donosi EP, kao i sadržaj ovogodišnjeg nacrta.

Od nacrta do rezolucije

Iako Evropski parlament tek nakon završetka pregovora sa potencijalnom zemljom članicom ima zadatak po pitanju pristupanja, dati svoj pristanak, ima i važnu ulogu monitoringa u procesu proširenja. Prethodno pomenuti Odbor za vanjske poslove (AFET) je [nadležan](#) za koordinaciju rada na proširenju i obezbjeđivanje konzistentnosti između stavova koje usvaja Parlament i aktivnosti njegovih stručnih, kao i zajedničkih parlamentarnih odbora. Dio aktivnosti po pitanju uključenosti u proces proširenja jeste i donošenje godišnjih rezolucija u kojima se komentariše napredak kandidatske zemlje na evropskom putu.

Rezolucije nisu pravno obavezujuće, ali predstavljaju sredstvo kojim se skreće pažnja javnosti na prioritete i probleme koje treba hitno riješiti, čime se ujedno stvara pritisak na donosioce odluka da se tome što prije posvete.

Svaku rezoluciju čine tri osnovna dijela, a to su tzv. citati ili pozivanja koja započinju sa riječima "uzimajući u obzir" (*eng. having regard to*) i [upućuju](#) na nadređeno zakonodavstvo, odnosno primarne akte i međunarodne ugovore koji rezoluciji daju ovlaštenje za usvajanje, čineći tako opću osnovu za tekst. Potom slijede uvodne izjave (*eng. recitals*) započinjući s riječima "budući da" (*eng. whereas*) te se navode razlozi za sadržaj rezolucije. Na kraju se izdvaja suštinski dio (*eng. paragraphs*) koji započinje glagolom izražavanja zabrinutosti, pohvaljuje napredak zemlje u određenom području, pozivaju donosioci odluka na akciju i osuđuju postupci istih ili sporost pri djelovanju (primjeri na engleskom jeziku su *expresses concern, condemns, welcomes, calls, urges, notes*, i sl.). Rezolucije pripremaju izvjestioci i predstavljaju nacрте na sastanku Odbora, čiji članovi potom dobijaju rok za dostavljanje amandmana.

Na rezoluciju se može uložiti stotine amandmana; o kojima izvjestilac zatim pregovara sa izvjestiocima iz sjene (po jedan član iz različite političke grupe EP) te se sastavljaju kompromisni amandmani, o čemu se opet glasa u AFET-u. Ako je rezolucija usvojena većinom članova odbora, prosljeđuje se plenarnoj sjednici Evropskog parlamenta na konačno glasanje. Ako rezoluciju usvoji većina članova Evropskog parlamenta (MEP) na istoj u [Strazburu](#), postaje zvanična rezolucija Evropskog parlamenta.

Osim podizanja svijesti o ključnim problemima i pozivanja vlasti u BiH da poduzmu mjere za njihovo rješavanje, Rezolucije Evropskog parlamenta o izvještajima Komisije mogu pomoći u informiranju politike EU prema Bosni i Hercegovini i osigurati da napredak zemlje ka članstvu ostane na političkoj agendi EU. Uz to, iste se koriste za davanje preporuka institucijama EU o tome kako podržati proces evropskih integracija Bosne i Hercegovine.

A posljedni nacrt Rezolucije ukazuje na ...

Nacrt [Rezolucije](#) o izvještaju Evropske komisije za BiH za 2022. godinu predstavljen je na sastanku AFET-a 22. marta 2023. godine. Ovo je prvi takav nacrt predstavljen po dodjeljivanju kandidatskog statusa ovoj zemlji u decembru prošle godine. Podijeljen je na šest suštinskih dijelova koji se odnose na posvećenost pristupanju EU, demokratiju i vladavinu prava, proces pomirenja, osnovne slobode i ljudska prava, društveno-ekonomske reforme te energiju, okoliš, održivi razvoj i povezanost.

U istom se [navodi](#) da Evropska unija snažno podržava BiH na njenom evropskom putu te poziva vlasti da iskoriste momentum i posvete se izvršenju 14 prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije. Jasno je da bez ispunjenja 14 prioriteta neće doći ni do otvaranja pregovora za članstvo. S tim u vezi, nedavno je na sjednici Predsjedništva BiH član Predsjedništva Denis Bećirović predložio razmatranje prijedloga zaključaka za usvajanje Akcionog plana za ispunjavanje 14 ključnih prioriteta kako bi se [“osigurale pretpostavke za ostvarivanje bržeg napretka u procesu integracije Bosne i Hercegovine u EU.”](#)

Svakako, uspostavljanjem rokova i jasnih mjera za ispunjavanje uslova ubrzao bi se rad na ključnim oblastima, te bolju kontrolu napretka, no i dalje je politička volja ključ svega.

U nacrtu se oštro osuđuje zapaljiva retorika i secesionističke politike čelnika manjeg bh. entiteta, ruski utjecaj i pokušaj destabilizacije regiona. Upravo je secesionističko ponašanje rukovodstva Republike Srpske (RS), kao i demokratsko nazadovanje istog dovelo do toga da Evropska komisija [zamrzne fondove](#) za finansiranje projekata u ovom entitetu. Članovi EP su krajem 2022. [predložili](#) da fondovi, koji uključuju investicije za drumske i željezničke veze na Koridoru V, ostanu zamrznuti sve dok entitet RS ne preokrene demokratsko nazadovanje i dok ne dođe do potpunog usklađivanja sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU, što je navedeno i u nacrtu. No, dosadašnji pritisci međunarodne zajednice kao i [sankcije](#) usvojene protiv “protiv destabilizirajućih aktera u BiH”, između ostalog i trenutnog predsjednika RS Milorada Dodika, nisu urodile plodom te se prijetnje o otcjepljenju nastavljaju, a Dodikova politička moć, čini se, ne jenjava.

Također, teme koje se već [godinama](#) ponavljaju jesu nedostatak napretka po pitanju borbe protiv korupcije, diskriminacije, ali i u provođenju neophodnih reformi te se po običaju naglašava važnost pomirenja, dobrog upravljanja i regionalne saradnje na zapadnom Balkanu.

Šta je sljedeće?

Osim toga, diskriminacija, segregacija, nasilje, ali i "dvije škole pod jednim krovom" su izdvojeni kao primjeri za koje treba uspostaviti adekvatne mehanizme procesuiranja, odnosno raditi okončanju diskriminatornih praksi. Djelovanje civilnog društva pomenuto je jedanput i to kao "ključno" te su vlasti pozvane da njeguju povoljno okruženje za njihov rad.

Među potezima koje su pozdravljeni jesu povećano usklađivanje vanjske politike sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Europske unije, kao i otvaranje pregovora o poboljšanom statusu BiH s Agencijom za evropsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), čime bi se unaprijedilo upravljanje migracijama i granicama.

Zanimljivo je to da se ne spominju i ne osuđuju slučajevi [femicida](#) koji su [sve brojniji](#) u ovoj zemlji, kao ni učestali [napadi](#) na pripadnike LGBT populacije. Još jedan bitan problem koji se ne navodi jesu postojeće i potencijalne ekološke katastrofe. Treba imati na umu da je ovo tek nacrt i da će se tekst mijenjati amandmanima. Uz to, bitno je naglasiti i kako izvjestilac Rangel pripada [Evropskoj pučkoj stranci](#), koji su poznati i kao kršćanski demokrati, tako da su te teme vjerovatno ostavljene za članove drugih političkih skupina EP da ih dodaju kao amandmane.

Iako je u pitanju tek nacrt Rezolucije, jasno je da se pojedine teme na koje ukazuju i izvještaji Evropske komisije i Evropskog parlamenta ponavljaju iz godine u godinu i da je napredak slabo vidljiv ili nepostojeći. Jasno je i da nekolicina značajnih problema nije pomenuta, ali to će se promijeniti amandmanima. No, bez obzira na neobavezujuću moć ovih rezolucija, one predstavljaju važan alat za praćenje i usmjeravanje reformskog procesa u Bosni i Hercegovini te nose politički značaj jer ukazuju na evropsku perspektivu ove zemlje, šaljući jasnu poruku političkim liderima i građanima da EU nastavlja pružati finansijsku, tehničku i političku podršku u ispunjavanju kriterija za članstvo. Usvajanje finalne Rezolucije o izvještaju Evropske komisije za BiH za 2022. godinu očekuje se sredinom godine.